

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

भारत-पाकिस्तान स्वागतयोग्य

भारत-पाकिस्तानीचको सैन्य तनावमा विराम लागेको छ। एक-अकार्बिंदु आकामकरूपमा उत्तिएका यी दुई देश युद्धविरामका लागि शनिवार सहमत भएका हन्। युद्धोन्मुख द्वन्द्वले विश्वजगत चिन्तित थियो। सुरक्षा मामिलाका जानकारहरूका अनुसार इक्षण ऐसियामा क्षेत्रीय अशान्ति फैलिने सम्भावना बढेको थियो। यस्तोमा युद्धविरामका लागि सहमत हुन् स्वागतयोग्य कदम हो। यससँगै स्थल, जल र हवाई आकमण द्वैतर्फबाट रोकिएको छ।

यस क्षेत्रमा शान्तिबाहालीको सन्दर्भमा यो सहमतिले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने छ। त्राहिमाम दुवै देशका नामांकितमा खुसीयाली छाएको छ। पाकिस्तानमा त्यहाँका नागरिकले आपसमा मिठाइ बाँडेर हर्ष साटासाट गरेका छन्। युद्धविरामपछि दुई देश तटस्थ क्षेत्रमा वार्तामा जुट्दै छन्। वार्ता दुई देशीय स्थायी शान्ति र सुरक्षा कायम गर्ने सन्दर्भमा अर्थपूर्ण बन्नुपर्छ। यसमा दुवै देशका प्रधानमन्त्री लचक बन्नुपर्छ। शान्तिका लागि सार्थक निर्णयमा पुग्नुपर्छ।

युद्धको घानमा नित्यता जनता परेका छन्। भौतिक संरचना ध्वनि भएका छन्। यसले गर्दा युद्ध भयानक मात्र होइन, जनधनको क्षतिको दृष्टिले गर्दा कुर पनि हुन्छ। त्यसी हुनाले भारत-पाकिस्तानले तय गरेको युद्धविराम सहमतिको गत्यावय दीर्घकालीन बन्न सकोस्। भारत-पाकिस्तानीचको सैन्यस्तरमा फैलिएको द्वन्द्वको बाटुठाना नेपालमा पन्थ्यो। युरोपसँगै खाडीका केही राष्ट्रमा चार दिनसम्म उडान प्रभावित बन्न्यो। अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पले अमेरिकाको मध्यस्थतामा दुवै देश युद्धविरामका लागि सहमत भएको सार्वजनिक गरेका थिए। भारत र पाकिस्तानका अधिकारीहरूले उक्त कुरा पुष्टि गरिसकेका छन्।

युद्धविराम हुँदा भारत-पाकिस्तान सीमा क्षेत्रका जनता मात्रै होइन समग्र विश्व खुसी भएको छ। अनाहक युद्ध लम्बिए करित मानवीय क्षति हुने थियो? कति आर्थिक र भौतिक क्षति हुने थियो? यो आकलन गर्ने नसाकिने विषय हो। त्यसैले युद्ध रोक्नुको विकल्प थिएन। युद्ध गरेर एकले अर्कोलाई धेरै क्षति पुऱ्याउन सक्लान् तर क्षति द्वैतर्फ हुन्छ। यसलाई दुवै देशले बुझेका छन्। बुझेर तै युद्धविराममा सहमति जनाएको हुनुपर्छ। जे जसरी, जसको पहलमा सहमति गरे यो बुद्धिमत्तापूर्ण निर्णय हो। दुवै देशले अब आपसी वार्तामार्फत द्वन्द्व समाधान गर्नुपर्छ। युद्धविरामलाई दीर्घकालीन बनाउन थप सहमति जुटोस्।

अम सरोकार

नेपालमा पैसा पठाउँदा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

विदेशमा कमाएको पैसा सुरक्षितसँग धरमा पठाउनु जितको आवश्यक छ। अवैधानिक माध्यमवाट पठाउँदा ठिम्बा परिने सम्भावना हुन्छ। विदेशवाट नेपालमा आकन्तुर्साइ पैसा पठाउन बैक खाता वा रेमेटचान्स कम्पनीहरूको प्रयोग गर्न सकिन्छ। अभ रेमेटचान्सवाट पठाउन तुलनात्मकरूपमा सस्तो, सहज र भरपर्वो हुन्छ। वैधानिक माध्यमवाट रेमेटचान्स पठाउनेलाई सरकारले विभिन्न सुविधासमेत दिएको छ।

नेपालमा पैसा पठाउन विभिन्न रेमेटचान्स कम्पनीले नेपालमा चैप्टाउन काम गरिरहेका छन्। आफ्को आपरितर देशवाट कुन-कुन रेमेटचान्स कम्पनीले नेपालमा चैप्टाउन कर्तु जरूरी छ भने ती रेमेटचान्स कम्पनी नेपालमा रेमेटचान्स कारोबार गर्न अनुमती प्राप्त कम्पनी हो कि होइन। कितिपय अनुमति नलाई धराएको कम्पनीले कम सेवा शुल्क र बढी विनायक दरमा पठाउनेने प्रोतो भरपर्न सापेक्ष गर्न सक्छन्। यसमा सचेतता अपनाउन जरूरी छ।

रेमेटचान्स पठाउँदा पूर्ण विवरणसहित रकम पठाएको भौतर लिन अनिवार्य हुन्छ। त्यसो भौतर सुरक्षित राख्नुपर्छ। केही कारण नेपालमा पाउनुपर्न व्यक्तिले नएपालमा आडाउँदा ठिम्बा गर्ने सम्भावना हुन्छ। यसका अलावा नेपालमा आडाउँदा सरकारले दिएका विभिन्न सेवा लिनका लागि पनि यस्तो भौतर आवश्यक पदेछ।

विदेशमा रहेको बैक खातामार्फत पनि पैसा पैसा पठाउन सकिन्छ। यसका लागि पैसा पठाउन र प्राप्त गर्न दैवै व्यक्तिको बैक खाता हुनुपर्छ र बैकको अन्तर्राष्ट्रिय सञ्जाल हो तरी यस्तो पठाउनेने व्यक्तिको नाम, खाता तर बैक खाता कोड भान्निन्दू, यी जानकारीहरू बैकमा उपलब्ध गराएपछि इच्छाइएको व्यक्तिको खातामा रकम पुने छ। यो माध्यमवाट पैसा पठाउन साधारणतया रेमेटचान्सभन्ना महँगो पर्छ।

पैसा पठाउने कममा अनौपचारिक र गैरकानुसी माध्यमहरू पनि भेटिन्दून। यस्तो संयन्ममा आफूले पटाएको पैसाको कुनै खारेन्टी नहुने हुनाले पैसा दुबै जोखिम धेरै हुन्छ। त्यसैले हुँडीलगायत अवैधानिक च्यानल र व्यक्तिगत माध्यमवाट महिन्ये पर्ने पैसा पठाउनु हैन। यसरी अवैधानिक च्यानलवाट पैसा पठाउँदा भौती नेपालमा आएपछि पनि समर्या हुनसक्छ। त्यसैले सधै नेपाल राष्ट्र बैकवाट अनुमतिप्राप्त रेमेटचान्स कम्पनी र तिनका आधिकारिक एजेन्टमार्फत वा बैक च्यानलमार्फत मात्रै पैसा पठाउने गर्नुपर्छ।

■ हेमंत यादव

हिमाल पलिलनुभा कसको जिरमेवारी ?

समरकामाथाको काखमा उभिएर कतारकी राजकुमारी आसमा अलयामीले हिमालमा हिउँ हराउदै गएको र हिमालमा जीवन छैन' जस्तो अनुभव भएको बताउँदा उनले विश्व समुदायको द्वारा जलवाय र परिवर्तनको गम्भीर समस्यातर्फ खिचिन्। उनको यो चिन्तालाई संयुक्त राष्ट्रसंघका महासचिव एस्टोनियो गुटेरेससे सन् २०२३ मा नेपालको हिमालय क्षेत्रको भूमिका पनि दोहोर्याए। गुटेरेससे सारामाया क्षेत्रको भूमिका गर्दै नेपालले पछिल्लो ३० वर्षमा आफ्नो एकत्रिताइ हुँदै गुरुआमैको तथ्यलाई उजागर गरे। उनले यो संकेतलाई 'जलवाय र परिवर्तनको गम्भीर अन्याय' र 'जीवावाय इच्छन' युगाको कठोर अभियोग' भने। हिमाल परिवर्तन देशलाई खोल्दै राष्ट्रसंघलाई असर याईँका समुदायहरूले भोगिरहेका छन्। हिमालय क्षेत्रका हिमालदीर्घ असरालाई वासी र भूमिका रहेको छ। यी प्रक्रियापहरूले द्वारा विभिन्न सम्भावनाको जीवावाय एस्टोनियो पर्यावरण असरमा जारी र उत्पन्न यो संकेतलाई खोल्दै राष्ट्रसंघलाई उचित पुऱ्याउनेको छ।

नेपालजस्ता देशको असमान भोक्ता

नेपालजस्ता साना र कम उत्पन्नगर्न देशहरूले जलवाय र परिवर्तनको सबैभन्दा ठूलो मारमा परेका छन्। नेपालको कूल कार्बन डाइओक्साइड उत्पन्नगर्न विश्वको ०.१ प्रतिशतमध्ये कम छ, तर हिमाल परिवर्तन, हिमालय क्षेत्रलाई वासीहरूले उचित परिवर्तनको गम्भीर असरलाई असर याउँदै। प्रविधिहस्तान्त्रप्रयोग अनुभवमा जारी र उत्पन्न यो संकेतलाई खोल्दै राष्ट्रसंघलाई उचित पुऱ्याउनेको छ।

जलवायु परिवर्तन र हिमाल पलिलनु

हिमाल परिवर्तनको प्रमुख कारण हरितगृह रायसंक्षय हो, जसले पूऱ्योको तापकमलाई अस्थावायिकरूपमा बढाइरहेको छ। कार्बन डाइओक्साइड, मिथेन र नाइट्रोजन अक्साइडजस्ता ग्यासहरूले औद्योगिक गतिविधि, ऊर्जा उत्पादन, यातायात, कृषि र वन प्रदृशको विनायक गतिविधिका असरलाई असर याउँदै। हिमाल परिवर्तनलाई क्षेत्रको सम्भावनामा अन्तर्राष्ट्रिय समुदायलाई राष्ट्रसंघलाई उचित पुऱ्याउनेको छ। यो प्रविधिहरूले द्वारा विभिन्न क्षेत्रमा जलवायु असरलाई असर याउँदै।

हिमाल परिवर्तनको प्रमुख कारण हरितगृह रायसंक्षय हो, जसले विश्वको क्षेत्रको सम्भावनामा अन्तर्राष्ट्रिय समुदायलाई उचित पुऱ्याउनेको छ। हिमालाई धूक्ताइ विश्वको क्षेत्रको सम्भावनामा अन्तर्राष्ट्रिय समुदायलाई उचित पुऱ्याउनेको छ। यो प्रविधिहरूले द्वारा विभिन्न क्षेत्रमा जलवायु असरलाई असर याउँदै।

हिमाल परिवर्तनको प्रमुख कारण हरितगृह रायसंक्षय हो, जसले विश्वको क्षेत्रको सम्भावनामा अन्तर्राष्ट्रिय समुदायलाई उचित पुऱ्याउनेको छ। हिमालाई धूक्ताइ विश्वको क्षेत्रको सम्भावनामा अन्तर्राष्ट्रिय समुदायलाई उचित पुऱ्याउनेको छ। यो प्रविधिहरूले द्वारा विभिन्न क्षेत्रमा जलवायु असरलाई असर याउँदै।

हिमाल परिवर्तनको प्रमुख कारण हरितगृह रायसंक्षय हो, जसले विश्वको क्षेत्रको सम्भावनामा अन्तर्राष्ट्रिय समुदायलाई उचित पुऱ्याउनेको छ। हिमालाई धूक्ताइ विश्वको क्षेत्रको सम्भावनामा अन्तर्राष्ट्रिय समुदायलाई उचित पुऱ्याउनेको छ। यो प्रविधिहरूले द्वारा विभिन्न क्षेत्रमा जलवायु असरलाई असर याउँदै।

हिमाल परिवर्तनको प्रमुख कारण हरितगृह रायसंक्षय हो, जसले विश्वको क्षेत्रको सम्भावनामा अन्तर्राष्ट्रिय समुदायलाई उचित पुऱ्याउनेको छ। हिमालाई धूक्ताइ विश्वको क्षेत्रको सम्भावनामा अन्तर्राष्ट्रिय समुदायलाई उचित पुऱ्याउनेको छ। यो प्रविधिहरूले द्वारा विभिन्न क्षेत्रमा जलवायु असरलाई असर याउँदै।

हिमाल परिवर्तनको प्रमुख कारण हरितगृह रायसंक्षय हो, जसले विश्वको क्षेत्रको सम्भावनामा अन्तर्राष्ट्रिय समुदायलाई उचित पुऱ्याउनेको छ। हिमालाई धूक्ताइ विश्वको क्षेत्रको सम्भावनामा अन्तर्राष्ट्रिय समुदायलाई उचित पुऱ्याउनेको छ। यो प्रविधिहरूले द्वारा विभिन्न क्षेत्र

छ महिनापछि घर फर्किए टिंकरवासी

■ नरेन्द्रसिंह कार्णी

दार्चुला - दार्चुलाको उत्तरी सिमानाभागमध्ये टिंकर गाउँको स्थानीय छ महिनापछि, गाउँ फर्किएका छन्। गत मसिरमा चिरो छलन गाउँ छोडेर खलगा होको ३० परिवार पुनः गाउँ फर्किएका छन्।

गत मसिरमा कठोर जाडो छलन गाउँ छोडेका यहाँका स्थानीय वैशाख अंतिम सालमात्रै पुनः फर्किएका छन्। छ महिनापछि, फर्कवा आफ्नो घरको ढोका ढेवीदेवता भरेसामा जस्तोको तस्वीर रहेछ्। स्थानीय जस्ताको तिरिकेले भने, 'भावान भरेसो ढोकाको घरका ताला खेलेको छन्' छ, दिनको यात्रापछि, अहिले सबै स्थानीय गाउँ पुरोपछि चहलपल्ले ढेवेको छ।

टिंकर पुन नेपालको भूमि भएर जान सकिने गोटो वाटो छैन। स्थानीय भारतको वाटो हैक कठिन यात्रा गरी गाउँ पुरोका छन्। बडा नम्बर १ का बडा सदस्य एवं टिंकरका स्थानीय हितेश बुढाखोलाली भने, 'आफ्ने भूमि भएर गाउँ फर्किन नपाउँ नरमाइलो लाल्छ।' आफ्ने गाउँ जान भारतीय अनमित लिनुपर्दा अपमानित महसुस हुने गरेको स्थानीयको नुसारो छ। राज्यले समयमै पूर्वाधार यात्रापछि डिलाइ गर्दा यहाँका नारारिकले सास्ती खनुपरेको हो।

सरकारले विशेष अनुवानअन्तर्गत चालु आर्थिक वर्षमा पाँच कोरो ५० लाख रुपैयाँ वरेट पठाएको भए पनि गाउँपालिकाले टेउडरमा डिलाइ गरेकाले वाटो बन्ने अधिकारी पाएको महसुस सामान्य गर्दा यहाँको झाँउलाई भारतीय अन्तः निर्माण कम्पनी छन्नाट गरेको छ।

यो पटक आफ्ने भूमि भएर गाउँ जाने सपना बनेको व्यासीहरू अन्तः भारतको भूमि भएर गाउँ फर्किनुपरेको बुढाथोकी वाटोउँछन्। उनी भन्नन, 'कठिनाले आफ्ने सरकारप्रतीक्षा आप्नै राजिलालाई आनन्द्य कुपार्टी छन्' २०७७ जेठ ७ त गते सरकारले चुन्ने नस्ता जारी गर्दा स्थानीय निकै खुसी थिए। भ्रगोल नआए पनि नक्सामा हाप्तो भने अधिकारी पाएको महसुस गर्याँ, 'जस्तम ल बढायोकीले सुनाए, 'तर नक्सा पाएका नागरिकको लागि पैदल वाटो बनाउन सरकारले यतिका वर्ष लागूँदै छ।

नक्सा जारी भएपछि एकपटक सरकारले होलिहरूमार्फत खानार्ह ढुगानी गायो। नागरिकमा एक प्रकारको खुसी महसुस थायो। तर विस्तारे ती सबै सपनाजस्तै लाग्न थालेको स्थानीय दानासिंह तिकिरीको बुकाई छ। त्यतिकेला राज्यका माथिल्ले निकायबाट भएको भ्रमण हेर्दा व्याससम्म सङ्कर वार्ड पुने विश्वास थियो।

यहाँका वार्सिन्दा वर्षको आधा समय

खलगामा र बाँकी समय टिंकरमा बस्ने गर्दैन्। उनीहरूको भाषामा यसलाई 'कुञ्जा' सर्व भनिन्छ, कुञ्च भनेको सौका समादायको भाषामा बसाउसराहा हो। तीन हजार ३०० मिटर उचाइमा अवस्थित परिवार शिक्षित हुने बताएका थिए।

कार्णालीमा परिवार उचाइमा पालिकाका छोरीहरू भेला भएको सम्मेलनमा छोरीहरूको तर्कबाट कडेले भनेको छ।

तीन हजार ३०० मिटर उचाइमा परिवार उचाइमा पालिकाका छोरीहरूको तर्कबाट कडेले भनेको छ।

चिरो सोमसम्म भएका कारण छ महिना गाउँ सुनसान हुन्छ। घरका ढोकामा चाची लागाइको हुन्छ। वानिसहरूमा भेले भएको घटना छैन। यो सबै भगवानको देन हो।

हालोहरूको संस्कृत ग्रन्थका छ। यो ग्रन्थ उचाइमा गर्न विनाउन शामाजिक लाग्न अप्रत्यक्ष सहज भएको छ।

तीन हजार ३०० मिटर उचाइमा ग्रन्थको छ।

चिरो सोमसम्म भएका कारण चाची लागाइको हुन्छ। यो ग्रन्थको छ।

यो ग्रन्थको छ।

कार्णालीमा परिवार उचाइमा गर्न विनाउन शामाजिक लाग्न अप्रत्यक्ष सहज भएको छ।

यो ग्रन्थको छ।

चिरो सोमसम्म भएका कारण चाची लागाइको हुन्छ। यो ग्रन्थको छ।

प्रभाव दैनिक

आइतबार, २८ वैशाख २०८२ (Sunday, May 11, 2025)

बुद्धिसागरको कथामा चलचित्र 'के घर के डेरा घर नं २'

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं – 'कर्णाती ब्यूज़', 'फिरफिरे', 'एक्लो' जस्ता चर्चित उपन्यासको लेखक तथा कवि बुद्धिसागरको कथामा चलचित्र निर्माण गरिएको छ। निर्देशक दीपेन्द्रकुमार खनालले उनको कथामा 'के घर के डेरा घर नं २' चलचित्र निर्माण गरेका हन्।

निर्देशक खनालले केही वर्ष अगाडीर्वा बुद्धिसागरलाई चलचित्रमा कथाकारका रूपमा ल्याउन प्रयास गरेका थिए। सो प्रयासलाई सार्वांग गरिएको निर्देशक बुद्धिसागरलाई व्यापक सम्मान दिइएको छ।

'साहित्यकारको कथालाई पर्दामा ल्याउन केंद्रस्त चर्चित उपन्यासको लेखक तथा कवि बुद्धिसागरको कथामा चलचित्र निर्माण गरिएको छ'।

निर्देशक खनालले यस अगाडि 'के घर के डेरा' निर्देशन गरेका थिए। उस्तै नाम भए पनि यसपटक कथा र परिवेश फरक रहेको उनले बताए। किनकि 'के घर के डेरा' लाई 'कमेंटी' शैलीमा प्रस्तुत गरिएको थियो भने यसपटक 'के घर के डेरा घर नं २' मा 'इमोजी' शैलीमा प्रयोग गरिएको छ।

'मैले मनचुने चलचित्र तार गरेका थाँउनो लागेको छ। किनकि यो घरवेटी, डेरावालसाँग सहरमा हुनेहरूको कथा हो। यसको सुन्दर पक्ष भनेकै चलचित्रमा रहेका पात्रहरू एकाप्रसमा जोडिएका छन्। उनीहरूले काठमाडौं सहरमा दैविने हेरेक वर्गलाई प्रतिनिधित्व गरेको छन् भने लागेको छ,' निर्देशक खनालले भने।

अभिनेता खोगेन्द्र लामिछानेले निर्देशक खनालले भई पटकथाको सुन्दरता पात्रहरूको उदयसंग अवतरण रहेको बताए। आफै

लेखक भएकाले अभिनेता लामिछाने लेखनका क्रममा आपल्ने कठिनाइसँग जानकार हुन्।

'पत्रालाई चलचित्रमा जस्ती सुरुआत गरिन्दूँ, त्यसको अन्त्य धेरेलाई मन पर्ने किसिमको बनाउन निकै कठिन हुन्छ। म आफै लेखक भएकाले यस चलचित्रमा पटकथामा आएका सम्पूर्ण पात्र अर्थपूर्ण हुनुका साथै एकाप्रसमान जोडिएको छ र तीको हराउदैनन्, उनले भने।

'पशुपाल प्रसाद' चलचित्रमा लेखकसंगी अभिनेतासमेत रहनुभएका लामिछानेले 'अगार्निङ्क' भनेर अधोस्तर रूपमा बुझे गरिएको ज्ञानेण परिवेशसम्बन्धी बुझाइमा परिवर्तन ल्याउनपर्नेमा जोड दिए। नेपालका मौलिक विषय गाउँ मात्र नभई सहरकै पनि 'अगार्निङ्क' हुने उनको बुझाइ छ।

'हामीले गाउँका कथालाई मात्र मौलिक वा 'अगार्निङ्क' भनेर सहरका कथालाई नजरअन्तर्ज गरिएहोको छौं। हामीले यो सोच बदल्नुपर्छ। किनकि गाउँभन्दा सहरका गरिब दयार्थी हुन्छन्। उनीहरूले गाउँ जस्तो सहजे जीविकोपार्जन गर्न सबैनन्। त्यसकारण हामीले 'अगार्निङ्क'को परिभाषालाई बहुत बनाउनुपर्छ, अभिनेता लामिछानेले भने।

यस चलचित्रमा अभिनेत्री केवी अधिकारीले डेरावालको भूमिकामा छन्।

अभिनेत्री अधिकारीले चलचित्रमा अन्य पक्षको कथा पनि देख्न पाइने बताइन्। 'डेरावाला वा घरवेटीका पात्रहरू तसेको आपाने घर छ त, कसेको डेरा छ, कोहीसंग दुवै छैन। त्यसकारण यो कथालाई घरवेटी र डेरावालामार्फत प्रस्तुत गरिए तापनि यो समग्रमा साफलताका लागि मेहनत गरिरहेका सम्पूर्णको कथा हो,' उनले भनिन्।

चलचित्रमा आयन सिरदेल, उपासनासिंह ठकुरी, निःचल बस्नेत, प्रकाश धिमिरेलगायत कलाकारले पनि अभिनय गरेका छन्। यो चलचित्र आगामी जेठ २ गोपेदेखि प्रदर्शन हुने निर्माण पक्षले जनाएको छ।

निर्देशक खनालले यसपटक 'के घर के डेरा घर नं २' तार रातकारीमा जेठ २ गोपेदेखि प्रदर्शन गरिएको छ।

उनले उनको बुझाइ छ।

